СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го КВІТНЯ 1951. No. 83. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 10, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЧЕРВОНІ ГОТОВІ ДО САБОТАЖУ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Вашингтон, 8 квітня. — У свідченні перед сенатською підкомісією приділів директор Федерального Бюра Дж. Едгар Гувер заявив, що „твердий осередок" вишколених для саботажу комуністів готовий вдарити на важливі промислові підприємства, якщо прийде війна. Теперішня п'ята колонна складається з 43,217 звісних комуністів, а їхня небезпека далеко більша ніж була небезпека від нацистів і підривних елементів у попередній війні. Сьогоднішній твердий осередок, присвячений саботажеві й босвій революції проти нашої країни, якщо прийде війна, стане одною з найбільших доцільних родів зброї, яку можуть використати вороги Злучених Держав" — твердив Гувер. На його погляд кожен вишколений член партії є кандидат на шпига й саботажника, підготований до зорганізованого насилля під вказівками партії. Хоч Комуністична партія це не видала програми саботажу, то кожний здисциплінований член партії дістав візвання, щоб бути готовим на випадок необхідности — заявив директор Еф Бі Ай. Потім він виявив, що ціла Комуністична партія сховалася вже в підпілля, а на верху залишила тільки деякі сили для обманчивого діяння.

Окремо сказав ще Гувер, що маршал Сталін прислав до ЗДА свого особистого прибічника-сторожа і шпигунку жінку, яка призначена тепер на депортацію, бо вона приїхала як дідистка. — Сенатська слідча комісія дістала від сен. Дж. МекКарт довірочні китайські звіти про американських урядовців на Далекому Сході.

НЕЩАСТЯ ПРИ РОЗБИТТІ ЛІТАКІВ

Кілька жахливих нещасть з літаками трапилися впродовж останніх днів. У Каліфорнії вилетів на 20 минутову подорож з Санта Марія до Санта Барбара літак підприємства Савтвест Ервейс з 22 вояками, між якими було чотири полковники. Серед мряки літак попав у кенion і розбився, серед чого згинули всі подорожні. — У неділю розбився коло Чарлстон, В. Ва., ударивши в горбок серед мряки, літак повітряних сил Сі-47, який віз 21 вояків на похорон іншого летуна, що згинув перед тим. З 21 подорожних врятувалося тільки двох. — У Морнінгсайд, Мд. бомбардувач Бі-25 впав на дім і забив троє людей.

ДИСТИЛЮЮТЬ МОРСЬКУ ВОДУ ПРИ ПОМОЧІ СОНЦЯ

Бостон. — На річному зібранні Американського Хемічного Товариства переведено досвід з дистилюванням морської води винаходом, який дістає силу з соняшних променів. Винахідником є д-р Марія Телкес з Технологічного Інституту Массачуссетс. Вона придумала давніше соняшний дім в Довер, Масс. Винахід постачає двічі тільки дистильованої води, кільки досі поставляли найкращі подібні машини. Його вартість лежить у тому, що можна буде використувати морську воду на наводнення пустель дешевим коштом і переміну їх на плодовиту почву.

ФЕДЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ ДЛЯ МАНДРІВНИХ ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ

Вашингтон. — Президентська комісія для управління сезонових робітників приготовила звіт з 80,000 слів, у якому вказує, що упромисловлення земельного господарства принесло з собою всі такі суспільні лиха, які принесла була так звана „промислова революція" ще перед Громадянською Війною. Комісія вказує на упосліджения фармерських робітників у порівнянні з промисловими робітниками і домагається зорганізування нової Федеральної Комісії для Мандрівних Фармерських Робітників. Це не мала б бути постійна комісія, лише тимчасова, яка мала б на меті зосередити діяльність різних федеральних агенцій в справі мандрівних сільськогосподарських робітників.

АТОМОВІ ШПИГИ ПРИСПІШИЛИ СОВЄТСЬКУ НЕБЕЗПЕКУ НА ПІВТОРА РОКУ

Вашингтон. — Спільна Конгресова Комісія Атомової Енергії опрацювала книжку на 196 сторінок з вислідом своїх допитів за атомовими шпигами і устійнила, що шпиги приспішили на найменше 18 місяців виріб атомової бомби в Совєтах, а чим збільшили спроможність почати атомову офензиву проти Західного Світу. Особи, які наробили найбільшої шкоди, такі: Д-р Клавс Фукс, британський громадянин німецького роду, який, як британським урядом признаний науковець, приїхав до атомової лябораторії в Лос Аламос на співпрацю з американцями і тут роздобув найтайніші способи виробу атомової бомби, пересилаючи їх до Росії. Його засуджено в Лондоні на 14 років тюрми. Самий тільки Фукс став загрозою для життя більшого числа людей і наробив більше шкоди ніж, який небудь інший шпиг і цілій історії світу. Другий подібний шкідник це уродженець Італії, Бруно Понтекорво, який щез за Залізною Заслоною в вересні м. р. з пробками складових частин для виробу водневої бомби; третій це британський науковець д-р Аллан Нун Мей, засуджений в Англії за шпигунство; четвертий Давид Грінглесс, засуджений у п'ятницю минулого тижня в Ню Йорку на 15 років тюрми після попередньої присуду на Розенбергів і Собелла.

В АМЕРИЦІ

● **През. Труман зустрінеться з Винстоном Чорчилем**, коли той прийде до ЗДА на 200-річчя Пенсильвенського університету до Филаделфії 8 травня. Чорчил поїде на відвідини до Білого Дому. Труман заперечив, наче б він приготовлявся відвідати Францію в заміну за відвідини Америки президентом Оріолем.

● **Телевізійні апарати небезпечні для зору дітей**, головно у передшкільнім віці. Це стверджено на з'їзді Нюйорської Ради Безпеки. Очі осліпленого через безупинну натугу підчас показу картин.

● **Звільнили від вини моряка Едварда К. Бурта**, коли вибив по обличчі в Гонолулу американського генерала Дейвида М. Шлаттера за те, що він, удаючи комуніста, попав у підозріння моряка. Бурт боронився тим, що йому давали лекції в компанії, як поводитися з підозрілими людьми.

● **Конгресмени дістануть помаранчевий сок безплатно з установлених автоматів в убиральнях Капітолю.** Дарунок робить стейт Флорида при співучасти продуцентів помаранч.

● **Секретаря торгівлі, — Чарлса Сосра**, обвинувачує Федеральний Суд у неполоcі суді за те, що він не зарвув дол. 68,000,000 з підприємства Америкен Президент Стімшип Лайнс свому попередньому власникові. Цим власником є підприємство Доллар Компані.

Можливість дисциплінарних заходів проти ген. М'Артура

ОСТАННІЙ ПОЛІТИЧНИЙ ВИСТУП ДАЛЕКО-СХІДНЬОГО КОМАНДАНТА ПРЕДМЕТОМ ТАЄМНИХ НАРАД У ВАШИНГТОНІ

Вашингтон, 9. квітня. — Останній виступ ген. Догласа Мек Артура в політичних справах, іменно, його лист до лідера республіканської меншости в Палаті Репрезентантів Джозефа Мартина, в якому він рекомендує використання національно-китайських військ Чіянг Кай-ші з Формози для відкриття „другого фронту" на китайському континенті, викликав напружену атмосферу в політичних і військових колах у Вашингтоні. Діло в тому, що заява ген. Мек Артура наступила вже після обмеження його повновластей щодо політичних виступів, які він повинен був узгіднювати з державним департаментом. У висліді, вже минулої суботи відбулися наради президента Трумана зі секретарем оборони ген. Маршалом та шефом Злучених Штабів, ген. Бредлі. — Предмету нарад не виявлено, але вважається, що обговорювано можливість дисциплінарних заходів проти ген. Мек Артура. Цей здогад потверджують теж вчорашні наради шефів штабів збройних сил, скликаних ген. Омарем Бредлі проти звичаю в неділю. В Білому Домі та в усіх офіційяльних колах вдержують перебіг нарад в повній таємниці і ані не потверджується ані не заперечується поголосок, що президент Труман остаточно рішений якнебудь припинити самовільні політичні виступи ген. Мек Артура, що ставлять в складне становище адміністрацію та її політичний департамент. Говориться про можливість відкликання ген. Мек Артура з посту головного командант алиянтських сил на Далекому Сході, хоча це мало правдоподібне, з огляду на велику популярність ген. Мек Артура в країні і зокрема в Конгресі. Сенатор Фергусон заявив, що політичні суперечності між головним командантом на Далекому Сході і Вашингтоном ставлять вимогу вислати до Токіо відповідну комісію, яка відбула б з ген. Мек Артуром наради та узгіднила і ствердила причини розбіжностей. Відповідну акцію в цій справі завідапобкГго1тіЙяпли я вже заповідається на найближчі дні.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ, ГЕН. МАРШАЛ, І ГОЛОВА ОБ'ЄДНАНИХ ШТАБІВ, ГЕН. БРЕДЛІ, в дорозі з Білого Дому, де вони минулої суботи відбули таємні наради з президентом Труманом, правдоподібно в справі дисциплінарної акції проти ген. Мек Артура за його самовільні політичні виступи.

ПОЛЬСЬКИЙ ІСТОРИК ПРО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ

Ню Йорк. Історичне тло українсько-польських відносин було темою незвичайно інтересної доповіді одного з найвидатніших польських істориків, проф. Фордгемського Університету Оскара Галєцького, виголошеної минулої п'ятниці в рямках наукових конференцій Українсько Вільної Академії Наук. Головним моттом доповіді була ілюстрована історичними фактами думка, що в історії є багато елементів які не тільки роз'єднують, але й єднають ці два сусідні народи, український і польський. Конференцію відкрив голова Американського Відділу УВАН, проф. Ветухів, представляючи доповідача та коротко характеризуючи цілі доповіді: наукове обговорення можливостей наладнання співжиття і співпраці українського народу з його сусідами. Проф. Галєцький, промовляючи в польській мові та з питомою польським науковцям і дипломатам високою культурою і гладкістю насвітлив поодинокі періоди українсько-польської історії, підкреслюючи позитивні для обох народів факти та відважно признаючи помилки. На окрему увагу заслуговує твердження доповідача, що історія Київської Русі це історія України, до якої Росія не може мати жадних прав ні претенсій і це повинні роз'яснити світові українські як теж польські історики. Довше зупинився проф. Галєцький теж на складній проблемі Західної доби та на різній її інтерпретації. З подивугідним тактом доповідач перейшов опісля до новітніх часів, завжди обстоюючи той сам принцип, що українці і поляки мають всі причини і підстави до єднання і співпраці, бо їх взаємна боротьба завжди кінчається для них спільною катастрофою. Щодо Галичини, або Західної України по вашому і Східної Малопольщі по нашо-

(Закінчення на стороні 4)

ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ І КОНЦЕРТ В ЕЛИЗАБЕТ ПІД ЗНАКОМ „ПИСАНКИ" ДЛЯ ЗУАДК

Ню Йорк, 9. квітня. — Вчорашньої неділі в метрополітальній окрузі відбулися дві імпрези: віче в Ню Йорку і Шевченківський Концерт в Елизабет, Н. Дж., що вже стояли під знаком проголошеної ЗУАДКомітетом кампанії збірки фондів на „Великодню Писанку" для завершення переселенчо-допомогової акції.

Віче в Ню Йорку було скликане спільно місцевим Переселенчим Осередком та організацію нових іміграйтів „Самопоміч" і відбулося в приявності около 200 осіб в Бетговен Гол в год. 3-тій після полудня. Ним проводила голова Переселенчого Осередку п-ні Марія Демидчук, а промовцями виступали: д-р Рогуцький від Самопомочі, д-р В. Галан від ЗУАДКомітету та п. Василь Мудрий, заторкуючи цілий ряд важливих допомого-переселенчих проблем, що їх опісля ще додатково обговорено та вияснено в широкій дискусії. Переведена в перерві збірка дала у висліді 315 долярів на цілі ЗУАДКомітету.

Під знаком кампанії „Великодної Писанки" відбулося вчора теж традиційне Шевченківське Свято в Елизабет, — влаштоване місцевим Об'єднанням Комітетом. В мистецькій програмі концерту виступив місцевий хор „Боян", вперше під проводом свого нового диригента проф. Романа Левицького, та терцет бандуристів. — Святочну промову виголосив проф. М. Шлемкевич, а до збірки, що дала у висліді 375 долярів, промовляв і її переведив п. Роман Слободян. Громада, крім того, зобов'язалася зібрати на фонд „Великодньої Писанки" ще дальших 500 долярів, даючи й цим разом, як завжди, приклад іншим.

ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКИМ ВИЗВОЛЬНИМ ЗМАГАННЯМ ОДНОЮ З ГОЛОВНИХ ЦІЛЕЙ У.Н.С.

ІНТЕРВ'Ю ПРЕДСІДНИКА УНС., Д. ГАЛИЧИНА, В „ГОЛОСІ АМЕРИКИ"

Ню Йорк, 9. квітня. — „Своєю працею Український Народний Союз сплачує свій борг народові свого походження і батьківщині — Україні і виправдує свою почесну назву української заморської твердині" — говорив предсідник Українського Народного Союзу, Дмитро Галичин, в своєму інтерв'ю з „Голосом Америки", переданому вчора в Україну в рямках української програми. Інтерв'ю відбулося з нагоди недавних річних зборів Головного Уряду і в ньому заторкнено головно важливі рішення цих зборів та факти з розвитку і праці УНСоюзу в минулому році. Розмову кореспондента „Г. А." з предсідником УНС попереджено короткими загальними інформаціями про УНСоюз. Інтерв'ю в цілості вмучало:

КОР.: Цими днями від 19. до 24. березня, відбулися в Ню Йорку, в готелі Статтлер, звичайні річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, найстаршого і найбільшого українського Товариства Взаємного Страхування на терені Америки. Український Народний Союз був оснований першими українськими емігрантами в Злучених Державах Америки в 1894 році. За п'ятдесять сім років свого існування, Український Народний Союз об'єднав у 474 відділах вже понад шістьдесять тисяч членів і має в своєму розпорядженні капіталу понад дванадцять мільйонів долярів.

Крім виплати обезпечень — Український Народний Союз виконував і продовжує виконувати важливу культурно-громадську працю на терені Злучених Держав Америки і Канади та щедро допомагає українським культурно-освітнім установам в Америці і в Европі. Він видає найбільш розповсюджений в Америці, найстарший сьогодні український щоденник „Свобода" та „Український Тижневик" англійською мовою. Крім того, Україн-

(Закінчення на стор. 4)

БОЇ ТІЛЬКИ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ФРОНТІ В КОРЕЇ

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ДІЙШЛИ ДО РЕЗЕРВУАРУ ГВАЧОН; ВІДБИТО ДВА ВОРОЖІ ПРОТИНАСТУПИ; ТІЛЬКИ ПАТРУЛЬНА АКЦІЯ НА СХІДНОМУ І ЗАХІДНОМУ СЕКТОРАХ.

Токіо, 9 квітня. — Аліянтські війська на центральному фронті в Кореї дійшли вчора до берегів великого водного збірника Гванчон, около вісім миль на північ від 38-мої паралелі, та окопалися наніч, зайнявши оборонні позиції. В поході до збірника американські війська оминули ворожі сили, окопані в горах на південь від долини ріки Пухан. Частини цих ворожих військ були оточені. Американські війська здобули цей новий успіх проти сильного ворожого спротиву. Інші відділи аліянтських військ продовжували рівночасно похід на саме місто Гванчон, відбиваючи переважно артилерійським вогнем два сильні ворожі протинаступи. За вийнятком центральної ділянки, фронт на східному і західному секторах був відносно спокійний. Аліянтські патрулі в своїх випадах настрапляли на відносно малий спротив ворога. Головні аліянтські війська намагалися сконсолідувати свій фронт на новоздобутих лініях. На деяких секторах східного і західного фронту не було взагалі контакту з ворогом. На східному секторі здовж побережжя південно-корейські війська посунулися дальших миль вперед і стоять тепер вже 15 миль на північно-корейській території. Аліянтська авіяція, крім підтримки сухопутним військам на фронті в поході до збірника Гванчон, бомбардувала ворожі воєнні об'єкти в запіллі, головно комунікаційні получення та концентрації ворожих військ. Знову повідомлено про активність південно-корейських партизанів за ворожими лініями. В попередніх двох днях в повітрю знову показались більші з'єднання ворожих літаків, всі совєтського виробу, що мають свої головні бази в Манджурії. Неофіційльно повторюється, що ген. МекАртур має право наказати аліянтській авіяції бомбардування манджурських баз, якщоб на фронті появилися ворожі літаки в такій кількості, яка могла б загрожувати безпеці аліянтських військ.

ГЕН. РІДЖВЕЙ ПОТВЕРДЖУЄ БЕЗВИГЛЯДНІСТЬ ВІЙНИ

Корея, 9 квітня. Після ген. МекАртура; вчора теж ген. Ріджвей, командант Восьмої Армії на фронті, потвердив думку про безвиглядність війни в Кореї, якщо політичне становище в тій справі не зміниться. Ген. Ріджвей остерігав, що війни в Кореї не можна порівнювати зі сезоном „бейзболу", що кінчиться після певного періоду часу. Він переконаний, що в теперішніх обставинах війна в Кореї не може перерішити політичного положення в світі, бо навіть коли б її комуністи програли, то вони зачнуть нову агресію на ту чи іншу демократичну країну. Ріджвей вважає, що червоні можуть змінювати тактику, але він остерігав своїх вояків і американський нарід перед нетерпиимим щодо закінчення війни в Кореї, бо й це навряд чи означало б поворот американських вояків додому. Відносно самої війни в Кореї, ген. Ріджвей вважає, що хоча аліянти ведуть „обмежений наступ" і мають ініціятиву в своїх руках, проте рішальна акція, яка могла б змінити теперішню безвиглядність на фронті, залежить від ворога.

ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА В ІНДО-КИТАЮ

Ганоі, Індо-Китай, 9 квітня. Згідно з достовірними інформаціями, червоні в Індо-китаю рішили знову зліквідувати свою фронтову війну проти французьких сил та перейти до партизанки. Відданий Москві комуністичний лідер Го Чі Мінг поінформував свої дивізії, щоби вони знову перейшли до тактики партизанської війни, признаючи, що дотеперішня фронтова війна не мала бажаних успіхів та що вона не є „найліпшою стратегією".

ПРОЯВИ РОЗКЛАДУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В ІТАЛІЇ

Рим, 9 квітня. П'ятиколонна комуністична партія в Італії котиться щораз швидше і виразніше до свого повного розкладу. Це проявилася не тільки в останніх випадках „тітоїзму" в її рядах, як її колишні лідери один за другим починають виповідати послух Москві, ставлячи льояльність власній країні на перше місце, але й на останньому, сьомому з черги конгресі цеї партії, зокрема при її закінченні. В останньому дні конгресу вже велика частина місць на залі була порожня, а інших предсідник щоразу приклика до порядку та звертав їм увагу, що не читали газет під час промов інших „товаришів". З нагоди конгресу було заповіджене теж велике комуністичне віче під голим небом, але воно не відбулося, бо з'явилося заледве дві тисячі охочих послухати „викликуваного" недавно в Москві комуністичного лідера Пальміра Тольяті. Найважливішим рішенням комуністичного конгресу була пропозиція вернутися назад до урядової коаліції, але й ця ухвала не викликала досі жадного враження на уряд ані на публичну опінію.

ІРАН ВІДКИНУВ БРИТАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ В СПРАВІ НАФТИ

Тегеран, Іран, 9 квітня. Іранський премієр Гуссейн Аля відкинув вчора британський протест проти плянованої націоналізації нафтових посілостей Англо-Іранської Нафтової Компанії, вартість яких оцінюється на 500,000,000 долярів, вважаючи це внутрішньою справою Ірану, до якої британському урядові ніякої діло. Премієр зайняв в цій справі становище в своєму першому більшому виступі в парляменті, дбайливо добираючи дипломатичних слів, щоб не загострювати цілої справи. Проте, він не оминув гострої критики з боку деяких націоналістичних послів, один з яких твердив, що Нафтова Компанія 20 років зберігала його, щоб видвигнути його на пост премієра власне в такому часі, як теперішній. Іранський парлямент минулого місяця ухвалив принцип про націоналізацію нафти і тепер створено комісію, яка має розглянути можливості і форми здійснення того принципу.

В СВІТІ

● **В Західній Німеччині** переведено цілий ряд арештів, головно між купцями і промисловцями, що пересилали зорганізованою контрабандою товари і продукти до комуністичної Східної Німеччини.

● **Комуно-китайські військові частини** допустилися цілого ряду — збройного порушення кордону з Індо-китаєм — повідомила французька головна квартира в Індо-Китаю.

● **Католицька Церква в Еспанії** підтримує еспанських робітників в їх домаганнях до уряду за кращі життєві умовини та більшу заробітну платню — повідомляють американські кореспонденти.

● **В Албанії продовжується** криваве повстання проти комуністичного режиму з великими жертвами для обох сторін.

● **Про масовий набір невольників** на каторжні роботи в Совєтському Союзі повідомляють втікачі з Мадярщини, Румунії, Болгарії і Чехословаччини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12 00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На тря місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

МОРАЛЬНИЙ УДАР

Демократична адміністрація знайшлася в трудному положенні. Престиж президента Трумана, як вірити Ґелупові, директорові Бюра Публічної Опінії — ще ніколи за час його урядування не стояв так низько, як сьогодні. Не заважили тут так дуже політичні, господарські, чи міжнародні проблеми, яких уряд не розв'язав, чи зле повів. Заважила таки — мораль. Вправді, самому президентові не закидають злих вчинків. Зате стверджують, що за його адміністрації підупала громадська мораль, що біля нього самого діються надужиття, які колідують зі загальною етикою і мораллю, та що Демократична партія, головою якої є президент, удержує тут і там зв'язки з ґанґстерами, користуючись їх фінансовою допомогою для своїх політичних цілей, а в першу чергу для вдержування себе при владі. Неетичну поведінку виявило слідство в справі позичок з Фінансової Корпорації Відбудови, а політичну корупцію і зв'язок з ґанґстерами виявлено під час допитів, які переводила сенатська комісія в Ню Йорку. Обидві справи наробили президентові й партії такої неслави, що коли б так відбувались тепер вибори президента, Труман цілком певно не був би перевибраний, якщо б рішився знову кандидувати.

Справедливість вимагає ствердити, що політична корупція і неетичні поступки, які виявила сенатська комісія під проводом сенатора Кіфовера, не є в американській політиці ніякою новістю. Ці лиха існували і давніше. Тепер не є під тим оглядом гірше, як бувало. Різниця тільки в тому, що тепер є більше людей, які дбають про те, щоб цю погань не затаювати, але виводити на денне світло. Але й тут треба пам'ятати, що **якраз демократи заважили на тому, що ці слідства відбуваються, та що *такі сенатори, як популярний тепер Кіфовер,* є демократами.** Їм теж тепер треба завдячувати дебати над зміною виборчого закону в тому напрямку, щоб послабити вплив політичних машин і рекетірів при виборах, та що загал населення починає соромитись того, що не пильнує громадських справ і віддає долю свого міста чи країни в руки осіб неетичних, чи зв'язаних з ґанґстерами і рекетірами.

Президент Труман свідомий того, що йому і партії треба почати санацію і то негайно, бо інакше поразка у виборчім 1952 році була б неминуча. Президент хоче навіть сам станути перед народом і заговорити про всі ті лиха просто й одверто, як він це зробив в останніх виборах. Наразі його здержують перед тим кроком, беручи до уваги завелике огірчення серед народу. Проте, це станеться в найближчих місяцях. Тимчасом звертається увагу на „кодекс етики", який запропонував сенатор Дж. Виллйем Фулбрайт, демократ з Аркенсо. Цей кодекс мав би пригадувати урядовцям ті чесноти, якими славились Паломники. Розголошено теж і твердження президента Трумана при посвяченні церкви в Вашинґтоні, коли то він взивав націю і ввесь світ будувати свою будуччину на вірі в Бога, що своєю силою рівналася б бодай комуністичному безвірю. Він закликав придержуватись морального кодексу, як охорони нації перед тими злими силами, які хотіли б призвести її до руїни.

Хочеться вірити, що все це щойно початок великої „моральної чистки", яку треба перевести спершу в горі, бо тоді вона скорше дасть добрі наслідки теж і на низах.

„СПІВВИРІШУВАННЯ"

Минулого тижня почалася дискусія в західно-німецькому парляменті над законопроєктом про „Мітбештіммунг" тобто „співвирішування". Воно в першу чергу відноситься до промислової долини Рур, у якій находяться велетенські приватні підприємства, сталеві та вуглеві, але їх наладнання причиниться до розв'язки спорів теж і в інших промислових районах. „Співвирішування" започаткували німецькі робітники, члени Німецького Ремісничого Союзу, тому 30 років. Вони не звертали тоді головної уваги на підвишку платні, на коротші години праці, але ставили на першому місці справу керівництва підприємствами. Це було ще в часах Ваймарської Республіки. Одначе тодішня дискусія обмежувалася більше до теоретичних міркувань. Від покінчення другої світової війни в 1945 р., почали вже вони змагати до здійснювання цеї теорії, так, що тепер головна сила зорганізованого робітництва прийняла це як засаду, яку оформлено домаганням признати робітникам права до 50-процентової участі в постійному керівництві підприємствами.

Від закінчення війни не було в Німеччині більшого промислового страйку за поправу робітничих відносин в німецьких підприємствах. Аж кілька тижнів тому усе робітництво Рурщини нагло заявило, що покине цілковито працю, як що їм не признається права „співвирішування". У практиці це значить, що робітники мали б дістати право голосу не тільки у вирішуванні робітничих проблем, але теж і господарки підприємств. Зорганізоване робітництво хоче знати ціну сирівців і продуктів, стан інвентаря та способи і пляни продукції.

Оці домагання підтримало майже повнотою усе німецьке суспільство, без огляду на політичну партійність. В його оборні станули всі без розбору, соціялісти і консерватисти, — словом усі — за виїмком самих власників.

Початків цього настрою німецького загалу треба дошукуватися в змінених відносинах негайно після війни. Переможні аліянти рішили тоді розбити великі приватні підприємства на низку малих, забираючи їх з рук правних власників і перепродуючи новим. Цього не можна було осягнути якстій і тому треба було передати управу копалень і фабрик тимчасовим завідателям. Нові господарі, перебравши управу, згодилися на домагання робітничих юній, щоб зорганізоване робітництво мало в управі своїх представників. Як тільки нові господарі дали на це згоду і прийняли робітничих репрезентантів до управи, робітничі юнії почали домагатися більшого голосу в справі господарської політики підприємств, себто права „співвирішування", отже нарівні з власниками (50-50). Підприємці погоджувалися вкінці признати робітництву 30% права у співвирішуванні, але не 50%. Це спричинило гострий зудар, який довів остаточно до того, — що парлямент перебрав на себе вирішення цеї проблеми. — Законопроєкт, зголошений щойно в парляменті Західної Німеччини, представляється так:

Стальові і вугільні підприємства, які затруднюють 300 або більше робітників, матимуть управу, а над нею надзірну раду. В управі складеній з трьох членів засідатиме персональний директор, назначений робітництвом. З 11 членів надзірної ради має бути п'ятьох назначених робітничим союзом (юнією), тільки саме назначених власником, а одинадцятого, „невтрального" вибирають згідно обі групи. Управа заряджує фабрикою, а рада контролює книжки й рахунки, назначує ціни, назначує платню і продукційну політику. Пів тузина інших установ мають на ціли забезпечити робітництву дорадчий голос в економічній політиці провінції („лянд") і держави.

Так, як тепер справи стоять, уряд Західної Німеччини поставив себе по стороні робітників. Зорганізовані підприємці ведуть дальше гостру опозицію проти такої основної зміни в адміністрації їх власних маєтків. Уряд надіється віднести перемогу. Тому хід парляментарних нарад викликав заінтересування не тільки в Німеччині, але й у цілому світі. Коли б проєкт прийнято як закон, то це був би початок справді нового ладу, в якому і робітник став би співгосподарем підприємства в кожній його ділянці.

ВИНА Й КАРА

Федеральний суддя Ірвінґ Р. Кауфман проголосив в дні 5-го квітня вирок смерти на двох американських громадян, — Джуліюса Розенберґа та його жінку Етель, яким безстороннім судом поза всякі сумніви доказано те, що суддя назвав „злочином, більшим від скритовбивства": — шпигунство та видачу Совєтам таємниць атомової зброї. Суд і засуд — це подія, за якою з найбільшою увагою слідкував не тільки американський, але й інші народи, та яка цілком певно увійде до історії нашої доби.

Перед проголошенням вироку, суддя Кауфман вияснив закон, під який злочин шпигунства підпадає, як теж мотиви вироку. Відповідний закон встановлено в 1917 році і доповнено в р. 1944-ому, отже у воєнному часі. Доповнений закон передбачує за шпигунство кару смерти або кару ув'язнення не більше до 30 років під час війни, та кару ув'язнення не більше як до 20 років під час миру. Підсудні поповнили свій злочин під час війни. „Ваш злочин — говорив суддя підсудним — є гірший від скритовбивства. Явне, продумане скритовбивство є карликом, в порівнянні зі злочином, який ви поповнили. Поповнюючи акт вбивства, злочинець вбиває тільки свою жертву. Безпосередня родина зазнає горя і справа кінчиться з проголошенням справедливости. Але у вашому випадку, я вважаю, що ваша поведінка, яка віддала в руки росіянам атомову бомбу на роки скорше ніж наші найкращі вчені заповідали, що Росія зможе бомбу випродукувати, вже спричинила комуністичну аґресію в Кореї, в результаті якої вже впало 50,000 американських жертв і хто знає скільки ще мільйонів інших невинних людей може заплатити ціну за вашу зраду. Справді, своєю зрадою ви змінили курс історії в некористь нашої країни... Ми кожного дня зустрічаємося з доказами вашої зради, бо активність цивільної оборони по цілій країні скерована на приготування нас на напад атомовою бомбою..." Суддя в дальшому заявив, що він годинами, днями і ночами обмірковував вину і кару в цій справі, напружуючи кожний нерв і кожне дрогання свого тіла. Але... „це не є в моїй силі, Джуліюс і Етель Розенберґ, простити вам. Тільки Господь може знайти прощення за те, що ви зробили" — закінчив суддя, проголошуючи опісля вирок смерти, що повинен бути виконаний згідно зі законом в тижні, що почнеться з днем 21-го травня. Третій спільник в цій шпигунській драмі, Мортон Собель, брат засудженої Етель Розенберґ, засуджений на максимальну кару ув'язнення — 30 років, з рівночасною реконмендацією проти передтермінового звільнення.

Справа тих шпигунів і їх — „огидної та брудної справи" — як це назвав їх вчинок суддя Кауфман — ще не скінчена. — Засуджені зголосили відклик до вищих інстанцій і це автоматично здержить теж виконання присуду. Але це вже формальності. Тут головне мереторична вина і кара.

Вина підсудних — по нашій думці — переходить всі злочини історії разом взяті. Передача в руки кремлівських виродків таємниці атомової зброї була не тільки злочином проти Америки і її народу, але проти цілого людства та його цивілізації. Це був архизлочин, який — згідно з твердженням судді — змінив курс історії. Вже ніщо в світі не в силі цього злочину направити ані припинити його трагічних для всього людства наслідків.

Яка ж може бути кара за такий злочин? Американське правосуддя знає в такому випадку кару — смерть злочинця. Тільки для порівняння треба згадати, що Совєти, в користь яких той злочин поповнено, — самі такий злочин проти них покарали б не тільки смертю безпосередніх виновників, але втопили б його дослівно в крові — насамперед ближчої і дальшої родини засуджених, опісля їх приятелів, знайомих і потім не тільки цілого їхнього середовища, але й всіх навіть невинних в нічому тільки підозрілих або замало відданих режимові людей.. Підсудні Розенберґи самі признали, що вони мали справедливий, безсторонній суд. Чи можливий був би такий суд в Совєтах, в тій країні, якій вони зрадили Америку? Там були б з них вже давно живцем жили повитягали...

Але в Америці діє праведний закон Вашинґтона і з нього скористають навіть ці злочинці, для яких в ньому немає досить великої кари.

Проголошення вироку смерти на Розенберґів — американська суспільність прийняла з помітною полекшою та з недвозначною апробатою. Бо справді тільки один Бог може мати владу і силу простити такий злочин і помилувати таких злочинців.

При цій нагоді не можна промовчати відомого факту, що всі три злочинці це жиди. — Несправедливі люди могли б робити з цього фальшивий висновок у відношенні до всіх жидів. В такому випадку вони повинні пам'ятати, що суддя Ірвінґ Кауфман, який засудив злочинців, та прокуратор Ірвінґ Сейпол і його асистент Рой Коґн, які цим процесом та засудом злочинців віддали безмірну прислугу Америці і цивілізованому світові — це теж своїм походженням жиди. В справах добра і зла ніколи не відповідальні групи — як це практикують тоталітаризми, — тільки одиниці, що зло чи добро чинять. Всі бо люди родяться рівними — так написало життя в американській Конституції і це повинно правити за базу в нашій оцінці добрих чи злих вчинків поодиноких людей.

Натомість в цьому випадку далеко важливішим є власне „середовище" та „ідея" яка цей злочин зродила. Маємо на думці місцеву комуністичну п'яту колону, яка не тільки в тому часі, але ще й досі діє під охороною тої ж Конституції і серед того народу, на знищення яких вона подумана. Розенберґи — це члени комуністичної партії в Америці, яка була властивим автором поповненого ними злочину, і в додатку в тому часі, як американські вояки спільно зі совєтськими проливали свою кров у війні теж за рятунок Кремля. Немає сумніву, що за цей огидний, брудний злочин співвідповідальна місцева комуністична п'ята колона та всі її поплентачі і блюдолизи, які теж славноявно заявили, що для них існує тільки одна льояльність і одна служба — служба Москві.

Американський закон не признає колективної відповідальности і тому теж нікого, крім безпосередніх злочинців, не карає. Але американський нарід і всі ми повинні пам'ятати, що самим покаранням злочинців ще не знищено коріння і ґрунту, з якого вони і їх злочин зродились та з якого завжди виростатимуть нові злочини і нові злочинці. Це — комуністична п'ята колона.

С. Д.

„Щасти вам, Боже до великого діла"

Так звертає свій заклик Український Конґресовий Комітет, проголошуючи початок збірки Загального Національного Датку на рік 1951.

І, справді, починається діло велике, відповідальне і важне! Скільки реба було заходів, закликів, пропагандивних статтей і відчитів, щоби зібрати 100,000 долярів на наші народні потреби!

Але, все ж, праця не залишилась без наслідків! Правда, 100,000 долярів — дуже невеличка квота, порівнюючи з нашими потребами, але, все ж, в минулому році ми не були в тому розпачливому і принизливому стані, в якому опиняється людина „на розпуттях велелюдних" без копійки, виглядаючи жебраком.

Але ось починається новий рік і невільно постає питання: що він нам принесе, чого можна сподіватись? Національний Даток формально проголошений, яко загальний, обов'язковий для кожного українця, але, фактично, він, звичайно є добровільний і базується лише на моральних моментах: політична зрілість, громадське відчуття й людське сумління — добра воля, що мають бути сильніші, ніж наказ і примус.

Одначе, починаючи новий збірковий рік, ми вже не починаємо його з голими руками, ми маємо капітал.

— Який капітал?

— Великий моральний капітал. А саме — тих 10.000 громадян, що минулого року склали 100.000 долярів і заложили, так би мовити, основу Народного Фонду. Висока є матеріяльна вартість їх пожертв, часто одірваних від необхідного, але ще відрадніша їх особиста участь у Народньому Фонді: ще означає, що Народний Фонд має 10.000 прихильників, 10.000 громадян, які розуміють, що Фонд є нашою національною конечністю, що він мусить бути якнайсильніший, що кожний свідомий український громадянин повинен свій національний обов'язок виконати.

На цю нашу армію „піонерів" — надіємося, у їх дальшу жертвенність і витревалість — віримо.

Але в цьому році хочемо від них ще більшого, а саме: активности.

Бо що таке 10.000 платників Національного Датку в Америці? Це є лише 10% національно-свідомих українських громадян, яких нараховуємо в Америці кругло 100.000 осіб і є це лише 1% (один відсоток!) людей української крови, яких нараховується у ЗДА кругло мільйон.

Отже — яке величезне поле для праці, який глибокий резервуар можливостей моральних і матеріяльних!

Але щоби всю цю стихію опанувати, ніколи не вистачить праці централі та установ і організацій місцевих. До справи мусять приложити свою руку й тих 10.000 піонерів, передових громадян, що перші виконали свій обов'язок і мають повне право закликати до того й інших...

Дмитро Галичин, заст. голови УКК.

ДІЯЛЬНІСТЬ У. К. К. В 1950 РОЦІ

Звіт, виголошений на річних нарадах повного збору Українського Конґресового Комітету Америки в днях 17—18 березня 1951.

2)

Окремий розділ творять зв'язки та переговори УККомітету з четвертою і єдиною ще українською братсько-запомоговою організацією, яка в склад УККомітету не входить, але для якої вже на Конґресі зарезервовано місце, іменно з Українським Робітничим Союзом. Впродовж звітового часу УККомітет відбув з представниками УРСоюзу кілька нарад, під час яких прийшло до основної виміни думок на поодинокі справи, які входять в обсяг діяльности УКК. Негайно після Конґресу Екзекутива У. К. Комітету сама віднеслася до Виконавчого Комітету У. Р. Союзу з пропозицією наладнання співпраці. З УРСоюзу тоді повідомлено, що справу вирішить Конвенція УРСоюзу, що мала відбутися в травні. Після Конвенції УККомітет знову звернувся до УРСоюзу і, одержавши згоду на переговори, вислав до Скрентону, осідку УРСоюзу, окрему делеґацію, яка ці переговори вела. Їх продовжується і є надія, що остаточно справа буде полагоджена з успіхом вже на цих річних нарадах УКК. З приступленням УРСоюзу до співпраці з УККомітетом була б досягнена повна консолідація американських українців в їх одному репрезентативному У. К. Комітеті.

До поширення і організаційної розбудови УККомітету треба зарахувати теж організацію його відділів в поодиноких центрах українського скупчення в цій країні. Тепер УККомітет має вже своїх 60 відділів, а 4 дальші вже є в кінцевій стадії свого організування, так, що практично УКК має всіх 64 відділів, з якими вдержує зв'язок та які є його представниками і речниками на місцях. УКК має наладжений зв'язок з 269 місцевостями в 46 стейтах. Нема зв'язку з Ореґон й Вайоминґ.

УККомітет виконував свої завдання через свою Екзекутиву та Політичну Комісію, що в звітовому часі до 31-го грудня 1950 відбула всіх 45 нарад. Сама Президія відбула 3 наради. УКК у повному складі відбув своє засідання 6-го листопада 1949-го року, отже безпосередньо після Конґресу. Сьогодні це друге засідання УКК в повному складі. Контрольна Комісія відбула одне засідання в 1950 році і друге 10-го березня 1951. На засідання УКК були запрошувані всі члени Екзекутиви і Політичної Комісії, три місцеві члени Ради та голова і секретар Контрольної Комісії. Члени УКК, що живуть у віддалених місцевостях, брали участь в нарадах Комітету тільки під час їхнього принагідного побуту в Ню Йорку, як проф. д-р О. Грановський та проф. д-р Р. Смаль-Стоцький. Члени з Питсбурґу були запрошувані на важливіші наради.

На поодиноких нарадах були приявні гості, між якими треба згадати посла канадійського парляменту і делеґата до Об'єднаних Націй, п. Івана Дікура, полковника британської армії та її відпоручника до Комітету Вільної Европи д-ра Коростовця, президента Білоруської Національної Ради п. Абрамчика та члена Президії УГВР, о. д-ра Івана Гриньоха. Під час нарад вони інформували УККомітет про справи, які заступають.

Фінансова база: Український Народний Фонд

Для пляновости та опертя політичної і репрезентаційної діяльности УККомітету, Четвертий Конґрес у Вашинґтоні ухвалив проголосити і створити Український Народний Фонд, що мав теж завдання впорядкувати хаос т. зв. збіркових акцій в нашій громаді і рівночасно зробити основний перегляд наших фінансових сил. Це була цілком нова і оригінальна, якщо не ідея то форма фінансової політики нашої ґромади, отже не диво, що початково вона викликувала всілякі сумніви і застереження. Думаю, що маємо право твердити, що після одного пробного року ця концепція, хоча і виконана тільки в 40 відсотках пляну, цілком виправдала себе під організаційним, моральним і теж на довшу мету фінансовим оглядами.

Після початкової підготовки, УККомітет щойно з початком березня 1950 року міг приступити до практичного здійснювання ухвали Конґресу щодо фонду та проголосив і почав збірку Національного Датку. Наш початковий бюджет передбачував збірку 250,000 долярів. Це була максимальна і пробна сума. Негайно після проголошення Фонду, була створена окрема Кураторія Українського Народного Фонду, на підставі окремо приготованого правильника. Ця Кураторія відбула в 1950 році два засідання. Негайно після створення і оформлення, Кураторія видала відповідний заклик в справі Фонду, як теж почалася широка акція в справі збірок Національного Датку. Сама Кураторія складається з представників 15 центральних організацій і установ, хоча до участи були запрошені 21 організації і установи. В результаті цілої акції за минулий звітовий час зібрано дещо більше як 100,000 долярів, отже приблизно 40% з встановленого бюджету.

На ширших нарадах членів Екзекутиви і Політичної Комісії УККомітету та заступників установ, що приступили до УНФонду, зрікаючись окремих збіркових кампаній, узгіднено такий ключ розподілу Фонду:

На політичні потреби: УККомітет — 30%, УНРада — 10%, Визвольна боротьба (УПА) — 10%.

На гуманітарно - допомогові і переселенчі цілі: ЗУАДКомітет — 35%.

На культурно - наукові потреби: — через НТШ — 10%.

На різні цілі (КОДУС, Інваліди, Харитативна Служба і т. п.) — 5%.

З таким розподілом погодились всі заінтересовані установи та інституції, які брали участь в згаданих нарадах.

Відносно Народного Фонду треба ствердити, що рекомендуючи його на Конґресі та починаючи опісля здійснювати, ми не робили собі жадних ілюзій та не сподівались від нього перелому в нашій дотеперішній господарці на найближчу мету. УНФонд, як і кожна новість, мусить насамперед промостити собі шлях, здобути право громадянства й тоді щойно він почне діяти. Не зважаючи на факт, що впродовж звітового року ми не зібрали плянованої суми, проте ми зробили рішальний крок вперед, спопуляризували ідею та створили ядро, довкруги якого в дальшому ми сподіємось зібрати і порахувати ввесь свідомий і патріотичний загал та пізнати нашу силу і наш потенціял. Тому саме акцію УНФонду в звітовому часі треба вважати великим моральним і організаційним успіхом, в результаті якого повинен прийти теж відповідний фінансовий успіх, що дасть нам нові можливості в плянуванні і здійснюванні наших багатобічних завдань.

(Продовження буде).

Українська наука на службі визволення нації

(Річні Звідомлення з діяльности Наукового Товариства ім. Шевченка зложене місто-предсідником Товариства та головою його Американського Відділу д-р Миколою Чубатим, на Публичнім Засіданню НТШ в Ню Йорку, 11. березня 1951 р.)

(1)

Від 1893 р., тоб-то від часу, коли Наукове Товариство ім. Шевченка оформилось на подобу европейських академій наук та стало науково-дослідчою установою українського народу й головним осередком української науки, має воно статутовий обов'язок в день свого Патрона Тараса Шевченка скликувати прилюдне наукове зібрання, на якому Управа Товариства інформує громадянство про діяльність Товариства, а представник одної з трьох секцій за чергою виголошує наукову доповідь з ділянки своєї спеціяльности.

Перше таке святочне зібрання з ЗДА получене з мистецькою програмою відбулося 13. березня 1949 р., на якому головним доповідачем був дійсний член НТШ проф. Кларенс Маннінґ як представник Філологічної Секції. Цього року доповідачем буде представник Історично-філософічної Секції, проф. В. Січинський.

Відкриваючи — цьогорічне прилюдне засідання НТШ, хочу пом'янути тих членів НТШ що в часі між останнім річним і сьогоднішнім засіданням відійшли від нас у кращий світ. — Повстанням з місць віддамо шану вічній пам'яті: **Інж. Юліяна Павликовського,** дійсного члена Історично-філософічної Секції, економіста та провідника західньо-української кооперації, члена Головної Управи НТШ, — **Д-ра Євгена Храпливого,** дійсного члена тої ж Секції, організатора українських агрономів, члена Головної Управи НТШ, — **Михайла Гайворонського,** звичайного члена НТШ, музиколога й композитора, четвертого члена-основника Американського Відділу НТШ, — **Д-ра Степана Біляка,** звичайного члена НТШ, адвоката та громадського діяча, — **Олександра Панейка, звичайного члена НТШ, автора граматики української мови.**

Нехай пам'ять про них остане доброю навіки у нашій установі!

А тепер мило мені передати Достойним Гостям телеграфічний привіт, що наспів на наше нинішнє засідання від о. Мелетія Войнара ЧСВВ. Улаштовуючи щорічно прилюдне зібрання, Наукове Товариство ім. Шевченка бажає в цей спосіб зложити перед широкими колами громадянства звідомлення про те, як воно виконувало Заповіт свого Патрона впродовж останнього року.

Тарас Шевченко, натхненний пророк нації, дав українському народові євангелію українського духа. Оком пророка він сягнув у майбутність на десятки, а то й сотки літ наперед. Його євангелія була часто незрозуміла для сучасників. — Тому треба було її оцінювати в сотнях наукових праць і на тлі філологічних, історичних та етнографічних студій показати світові, ХТО МИ, КИМ, ЗА ЩО ЗАКУТІ. То ж незабаром, у 12 років після смерти Поста, а саме 1873. р. постає у Львові з ініціятиви українців усіх земель Товариство ім. Шевченка для студій української літератури, а згодом і всієї української науки.

Що товариство постало у Львові, а не в Києві, то на це зложились технічні й політичні умови, одначе справжніми ініціяторами його були українці з центральних земель України, а саме: кирило-методіївець Дмитро Пильчиків, Михайло Драгоманів, Олександер Кониський і другі. Західнім українцям, як громадянам тодішньої Австрії, доручено ввести товариство в життя. Таким чином Наукове Товариство ім. Шевченка, що нині вступає вже в 78 р. свого існування, є не тільки найстаршою українською науковою установою, але також першою всеукраїнською. Той соборницький характер НТШ зберігало впродовж усього свого існування до останніх днів. Матеріяльних засобів на удержання НТШ постачали здебільшого східні українці, як заможніші, а саме: Пелехин, Симиренко, Милорадовичка, Чикаленко та інші. Інтелектуальні сили постачала вже тоді вся Україна і тому не було визначнішого українського вченого з останніх трьох поколінь, щоб не був зв'язаний з Науковим Товариством ім Шевченка. Замічу, що в групі перших дійсних членів Товариства найшовся також батько сьогоднішнього доповідача, проф. Січинського, о. Юхим Січинський, православний священник з Кам'янця Подільського, як член першої Історично-філософічної Секції.

Справжніми піонерами Товариства були два соборники: східний українець проф. Михайло Грушевський, та західний д-р Іван Франко. Не буду переходити довгої історії нашої установи, яку можна б поділити на **ч о т и р и** періоди: період Літературного Товариства ім. Шевченка від 1873—1893, перший період Наукового Товариства ім. Шевченка до вибуху першої світової війни, тобто до 1914 року. Його можна б назвати світлим періодом Михайла Грушевського. Другий науковий період поміж двома світовими війнами, та вкінці останній період з часу другої світової війни й після неї до нині. НТШ розв'язане большевиками в 1939 р., існувало нелегально підчас німецької займанщини. Згодом дві третини дійсного членства НТ ім. Ш. опинилося на еміґрації, враз з останнім головою та частиною Головної Управи. Це дало змогу обновити нашу установу на чужині та стати — справжнім і безпосереднім продовжувачем НТШ.

За чотири періоди свого існування НТШ розвинуло величезну наукову діяльність, — випускаючи у світ понад шістьсот томів стисло наукових праць та біля 400 літературних та літературно-критичних творів, так що цілий видавничий балянс НТШ замикається кругло тисячею томів.

З них 600 томів наукових праць НТШ залягає й нині бібліотеки важніших наукових осередків світу, а між ними й Америки. Вони стали немов леґітимацією українського народу на повну націю.

Науково-дослідна праця — НТШ, що завжди стояла на дуже високому рівні, здобула Товариству „побратимство" більшости академій наук в центральній Европі. Що НТШ вже тоді не мало назви Української Академії Наук, то сталось тільки тому, що і в Австрії і в Польщі існували законні перешкоди для цього формального іменування.

За часів Австрії кожна академія мусіла мати за свого протектора когось із пануючої Габсбурзької родини, що нам перед першою світовою війною не було легко осягнути. Натомість у Польщі існував окремий закон, що забороняв якомусь науковому товариству приймати назву академії наук, бо правно могла існувати тільки одна Польська Академія наук у Кракові.

Впродовж трьох поколінь, з вийнятком шестирічного існування світлої праці Всеукраїнської Академії Наук у Києві, НТШ репрезентувало українську науку перед світом і той обов'язок несе й нині. Перед національною академією українського народу у Києві, Всеукраїнською Академією Наук, НТШ радо склонило свою голову та перший раз і єдиний раз на з'їзді істориків в Осльо в 1928 р., де з'явилася делеґація її під проводом Михайла Грушевського, НТШ передало провід у репрезентації української науки центральній національній установі. По 1929 р., тобто по скомунізуванні Всеукраїнської Академії Наук, той провід повернувся наново до рук НТШ.

Спинюся **на діяльності НТШ поза межами України, на чужині після 1947. р.** Само відновлення НТШ стрінулося з несамовитою атакою в совєтській пресі. Для підкріплення сили тієї атаки, совєтська влада вибрала племінницю Тараса, Людмилу Шевченко, яка надуживаючи великого прізвища Шевченка, повела атаку на відновлену нашу установу по лінії бажань НКВД. Відповідь на цю атаку появилась у підпільних виданнях Української Головної Визвольної Ради та недавно була перепечатана в пресі по цьому боці залізної заслони. Цікаве, що тільки та єдина подія з культурного життя теперішньої політичної еміґрації удостоїлася такої дикої атаки російського окупанта України.

Відновлене Товариство прийняло не тільки старий статут, але також усі традиції нашої установи, як поділ членства, — високий рівень кандидатів на дійсне членство, строгу контролю друкованих видань під науковим оглядом, тощо.

(Далі буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГАРТФОРД, Конн.

Концерт Капелі Бандуристів

На прикладі виступу Капелі Бандуристів в Гартфорді можна твердити, що Капеля гідно репрезентує нашу пісню, може виконати пропаґандивну місію та повинна вдержатись на поверхні українського життя в Америці, якщо одержить підтримку від активного громадянства.

Представник Капелі, за ініціятивою о. декана Баландюка найняв репрезентативну, найбільшу салю в Гартфорді „Бушнел Меморіял", на поверх 3000 місць, коштом $390. Коли зважити, що гартфордське українська громада з околицею, при найбільшій фреквенції, є в стані заповнити около 600 місць, тоді стає очевидним, що треба було здобути публику, щоб заповнити залю.

Два тижні інтенсивної пропаґанди в місті і роз'їздів в околиці група активних наших громадян оправдали себе. За ствердженням місцевої американської преси на салі було поверх 1200 гостей, в тім около 60% українців а решта інші національності і американці.

В американських щоденниках поміщено обширні статті, в яких подано історію Капелі, переслідування її російською владою, її твердий шлях та мистецькі осяги в Европі і Америці.

Коли зважити, що в тутешній американській пресі ніколи нема згадки про Україну, хіба з нагоди виступу Мануїльського, чи іншого московського лакея, то це вже успіх. Американці на салі дискутували, яка різниця між росіянами і українцями, мішали українців з козаками і білорусами, а врешті приходили до висновку, що українці, це окрема нація, яка бореться проти Росії за свою незалежність. При появі Капелі на сцені відчувалося їх щире захоплення.

Українці, звичайно, були одушевлені концертом Капелі, як попереднього року на концерті бандуристів під дир. Г. Китастого, так і тепер під дир. В. Божика.

Американці бажали б бачити в програмі Капелі ще український балет, а українці поширення програми стрілецькими і піснями УПА.

Як вияв вдячности за творчу працю — крім рясних оплесків — вручено бандуристам від українських організацій Гартфорду китиці квітів. Капеля залишила по собі гарний спомин і відкриті двері для дальших виступів в Гартфорді.

Е. Г.

КЛІВЛЕНД, О.

Праця новоприбулих

У цьому році, в лютому місяці, створено культурно-освітний гурток новоприбулих, який має на меті об'єднати нових іміґрантів для культурновиховної і загальної української громадської праці.

Гурток має три секції — освітню, драматичну і співочу.

Драматична секція, якою керує артист і бувший вояк армії УНР п. І. Макогон, успішно готує п'єсу „Елексир молодости". Керівник співочої секції, співак і активний організатор п. Д. Назарець працює над створенням хору. Понад двадцять осіб переважно молоді, під орудою дириґента-педагога п. Ждаха систематично розучують українські народні пісні.

Новоприбулі в своїй праці зустрічають щиру допомогу з боку старих іміґрантів. Дуже цікавиться працею новоприбулих та всебічно допомагає їм о. Антоній Берик.

Управа культурно - освітнього гуртка співпрацює з Об'єднаними українськими громадськими організаціями Клівленду.

Приємно ствердити глибоке взаємне розуміння, дружню і щиру співпрацю старої іміґрації і нової. Ця духова єдність і централізована координація дій є повною запорукою успіху, не лише на внутрішньому громадсько - політичному полі, а і на полі визвольної боротьби українського народу.

Алла Манойленко

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Святочні Сходини Осередку СУМА

Дня 18 березня в святково прибраній, вщерть виповненій залі молоддю СУМА, відбулася величава жалібна академія в річницю смерти сл. п. ґен. хор. Тараса Чупринки — патрона Осередку СУМА в Ню Йорку. Свято проходило під гаслом: „Генерал-хорунжий Тарас Чупринка виховний ідеал молоді СУМА". Поруч його сильветки з обох сторін юні сумівці держали перев'язані чорною стрічкою прапори національний і сумівський, маніфестуючи, що їхні юні руки будуть високо і непохитно тримати ці прапори так, як тримав їхній Патрон.

Змістовну святкову промову виголосив п. Франко Капітан. Монтаж поезії „Невмірущий чин" по-мистецьки віддекламований Осадчуком, Пиріг та Кальницькою, був образом життя і смерти легендарного командира УПА.

Доповідь голови головної Управи СУМА друга В. Омельченка, побудованої на „Зверненні Воюючої України" стала основою завдань, що зобов'язують всіх членів СУМА сьогодні і в майбутньому.

Духовний опікун греко-католицької молоді при Головній Управі СУМА, о. Іван Лебедович в своїм короткім слові з'ясував, що вплинуло на кристалізацію характеру і що висунуло покійного на державно - творчого мужа світового значення.

Після цього відбулося святкове вручення членських виказок. Перед врученням забрав слово Голова Осередку друг М. Шміґель, підкресливши, що членська виказка вже є підтвердженням певного пройденого етапу проробленої праці і також квитком активної, сумлінної та творчої дії для добра поневоленої батьківщини в молодечій організації під символічним патронатом ґен.-хор. Тараса Чупринки.

Голова Головної Управи СУМА, друг В. Омельченко, першу виказку вручив голові Осередку, а тоді голова та культ-осв. референт вручили членам.

Заключне слово виголосив проф. Вожаківський.

З приємністю треба ствердити, що свято вийшло імпозантно та належно підготоване. Взагалі, коли говорити про працю цього осередку, треба ствердити, що він належить до найбільш чисельних та активних на терені ЗДА. Він нараховує понад 200 членів. За час довгих осінніх та зимових вечорів Осередок влаштував: академію в честь митрополита А. Шептицького, Листопадовий Марш сумівців до Йонкерсу, академія в честь 39-ти розстріляних підсовєтських письменників, свято в честь героїв Базару, вечір із сценкою „Андріївський вечір на рідних землях" — написаний сумівцем, Миколаївський вечір із сценкою „Св. Миколай в СУМА", з добрим успіхом поставлено п'єсу „За рідний край" під мистецьким керівництвом М. Василика (цю п'єсу ставлено і в Йонкерсі), влаштовано св. Вечерю для сумівців, які не мають рідні, пов'язано із сценками „Свят Вечір в лісу", „Свят Вечір в колгоспі" і „Свят Вечір у Сибірі", написаній також сумівцем, відбуто вечір в честь Ольги Басараб.

Треба також згадати доповіді, виголошені сумівцями: ідеалістичний світогляд, наука про націю, розподіл СССР і Україна, політичне положення та закономірністть часу (серія доповідей), назва Україна і інші.

Дальше наполеглива праця аматорського гуртку в підготовці п'єси „Встоятись не було сили", підготовка до виступу ґітарово-мандолінової оркестри Осередку СУМА в числі 40 сумівців, під мистецьким керівництвом п. Мамуса, сумівський хор під керівництвом проф. Дуба, балєтний гурток під керівництвом п. Райци, інтенсивна підготовка імпрезового гуртка до виступу в фестивалі на ІІ-му з'їзді СУМА та участь сумівців в Об'єднаному Комітеті Українських Організацій міста Ню Йорку свідчать, що тяжка щоденна праця ніколи не стає на перешкоді для сумівців в праці для рідної батьківщини.

Лев Гладчук

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па.

Филаделфійські мигунці

Місяць березень — заповідник весни пройшов у Филаделфії, другій після Ню Йорку українській столиці у Злучених Державах дуже жваво. Започаткував його наш визначний військовий і громадський діяч, генерального штабу генерал-поручник Павло Шандрук, який з рамени Союзу Українських Національних Демократів — Відділу у Филаделфії виголосив в неділю, 4. березня актуальну доповідь на тему: „Що несе корейська війна". Вже само число приявних (понад пів тисячі слухачів) вказує на велике зацікавлення г р о м а дянства цією темою. Прелеґент дав військову оцінку корейської війни та застановлявся над її відношенням до нашої визвольної проблеми. * Не зважаючи на велике число української преси у Злучених Державах перша у Филаделфії жива газета мала великий успіх у слухачів. Поверх півтори сотні „читачів" вислухали статей на громадські, історично-політичні та соціяльно-господарські теми пера Івана Кедрина-Рудницького, Володимира Дорошенка та Остапа Тарнавського. Крім цього Б. Романенчук прочитав статейку про нашу літературу у Злучених Державах; прочитано теж фрагмент із повісті Лужницького та малий фейлетон. * Наступного дня, в неділю, 18. березня відбувся великий концерт хору „Ватра" під керуванням нашого визначного дириґента музичного керівника колишнього Львівського Оперного Театру і організатора оперної оркестри у Львові Льва Туркевича. Хор намагається нав'язати до славної ще так недавної, традиції в Европі, де здобув він собі заслужене признання і високу оцінку. * Того ж дня Літературне товариство у Филаделфії влаштувало товариський вечір для членів і громадянства. Вечір пройшов жваво, прикрашений виступами солістів і підприємством, яке принесло в дарунку двом щасливцям дві гарні картини наших відомих мистців Петра Андрусева і Петра Мегика. * Неділя 24. березня була під знаком виступу наших славних бандуристів. Публіка виповнила велику залю т. зв. „Муз. Гол-у" і з великою насолодою вислухала мистецьку програму, підготовлену відомим дириґентом Володимиром Божиком. Програма поділялась на релігійні пісні, історичні та народні. Кожна пісня загально-любленого хору бандуристів була прийнята обильними оплесками; дириґента нагороджено кошем квітів. Між солістами вибивався передовсім Ігор Зайферт. * Закінчено ці наші березневі дні святочним концертом в честь Тараса Шевченка, влаштованим заходом Об'єднаного комітету українських установ у Филаделфії. Красномовна промова д-ра Миколи Шлемкевича створила піднеслий настрій у численної публіки, що вислухала слів промовця, мов очарована. Шевченкові роковини — це не звичайне свято, це глибока містерія. У ці березневі дні усі українці, розкинені по всьому широкому світі, линуть думкою туди, на Чернечу гору, де поховано велике серце і великий ум нашого Генія, і там переживають чудесне об'єднання і злуку з духом нашої історії. Це чудо творить поезія Шевченка. В його словах уся доля українського народу, і та, що минулась, і та, що є і буде. Шевченко визначив шлях української історії на довгі роки, нам залишається лише його виконувати. На концерті виступила наша визначна опєрова співачка Клявдія Таранова, яка проспівала три поезії Шевченка з музикою Лисенка, Степового та Мусорґського. Виступали два хори: чоловічий під управою І. Задорожного та мішаний з дириґентом Ю. Оранським у проводі. Сольо на віольончелі виконав М. Дуда, деклямації виголосили артисти: В. Левицька і В. Блавацький.

Це таке культурно-мистецьке життя української громади у Филаделфії і головних своїх виявах. Але крім того відбулись різні культурно - мистецькі імпрези меншого засягу і їх було немало. Згадати б вечори у Літературному Товаристві (один із них із рефератом нашого сеніора-поета Тодося Осьмачки), чи цікаву доповідь Петра Голубенка про національну свідомість українців у совєтській окупації, чи музичні вечори з удатним українським музичним вечором в Інтернаціональному Інституті, де запрезентувались нашій і чужій публіці Роман Савицький і челіст М. Дуда. Пожвавлене культурно-мистецьке життя у Филаделфії — це доказ живучости нашої громади.

Т.

Ставайте гленами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна!

ІНТЕРВ'Ю Д. ГАЛИЧИНА В „ГОЛОСІ АМЕРИКИ"

(Закінчення зі сторони 1-шої)

ський Народний Союз видає кожного року одну книжку англійською мовою про Україну, українську боротьбу та українську культуру.

Зараз ми маємо приємність привітати в студії „Голосу Америки" голову цієї організації, Дмитра Галичина.

Скажіть, будьласка, добродію Галичин, що було причиною, предметом і ціллю останніх нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу?

ГАЛ.: Щорічні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу передбачені Статутом організації і є частиною її найширшої демократичної побудови, якій Український Народний Союз у великій мірі завдячує свої успіхи, свій розвиток і свою силу. Народ цю організацію створив, народ нею керує, і народ з неї користається. В Українському Народному Союзі, як і в цілому американському житті, з повною силою діє клясична засада президента Лінкольна про владу народу, через народ і для народу.

Предметом нарад останніх річних зборів була перевірка ідейности, організаційного і фінансового стану організації, та відповідні рішення і ухвали для дальшого розвитку.

КОР.: Який теперішній стан Українського Народного Союзу виявили останні наради?

ГАЛ.: Із звітів членів Екзекутивного Комітету, Контрольної Комісії та Головної Ради виходило недвозначно, що минулий 1950-тий рік належав до найуспішніших у історії цілої організації. В цьому році до УНСоюзу вступило 9,524 нових членів. Так, що загальна кількість членів виносить тепер — 62,178 осіб. Капітал Українського Народного Союзу становить тепер 12,186,291 долярів. Вартість того капіталу тим більша, що він складений з дрібних вкладок багатьох тисяч українських робітників — впродовж п'ятьдесяти семи років.

Рівночасно з цими організаційними і господарськими успіхами, Український Народний Союз у минулому році ще більше скріпився ідейно, об'єднавши в своїх рядах вже понад 12.000 із загальної кількости 50 тисяч нових імігрантів, що в наслідок Другої Світової Війни опинилися в таборах переміщених осіб у Німеччині, — Австрії та інших західно-европейських країнах і не хотіли вертатися назад під комуністичний терор і диктатуру на їх рідній Україні.

Ці наші нові українсько-американські співгромадяни тепер теж у рямцях Українського Народного Союзу допомагають поширювати у вільному світі ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ та про український народ, про його культуру, його страждання та героїчну і жертвенну боротьбу за своє визволення з-під комуністичної неволі та за побудову свого життя у своїй власній, справді вільній і демократичній Українській Державі. Ця правда здобуває собі тепер щораз більше прихильників в американському світі. З тією ж самою метою Український Народний Союз у минулому році додав до своїх уже раніш виданих англійською мовою сімох книжок про Україну, ще один твір відомого американського прихильника низволення українського народу, професора Колумбійського Університету, Кларенса Маннінґа „Історія України Двадцятого Сторіччя". При цьому хочеться згадати, що видана Українським Народним Союзом в англійському перекладі „Історія України" Михайла Грушевського" розійшлася вже між американцями в трьох накладах.

КОР.: Які головні проблеми українсько - американського життя обговорено та вирішено на останніх зборах?

ГАЛ.: Крім суто організаційних та господарських справ Українського Народного Союзу, обговорено також докладно потребу дальшої активізації нашого громадського життя, піднесення на вищий рівень української культурної праці в Америці та більшого організаційного схоплення новоприбулих колишніх українських переміщених осіб з одного боку, а народженої вже в Америці української молоді — з другого.

КОР.: Які кінцеві рішення винесено в поодиноких справах?

ГАЛ.: Організаційні і фінансові справи Українського Народного Союзу були головним предметом нарад, і в тих справах винесено також цілий ряд конкретних рішень. Проте — виходячи із загального громадського характеру організації, винесено також відповідні ухвали щодо більш активної участі українського громадянства в загально-американських оборонних заходах, викликаних війною проти комуністичної аґресії в Кореї та загрозою такої ж аґресії в інших вільних ще країнах. Також винесено ухвали щодо дальшої багатобічної допомоги визвольній боротьбі поневоленого сьогодні українського народу, щодо оборони його прав на вільне життя в своїй вільній демократичній державі та щодо дальшої мобілізації для тих цілей американсько-українського загалу. До конкретних рішень належить також ухвала видати дальших дев'ять тисяч долярів на українські культурні та політичні цілі, з них п'ять тисяч долярів на видання книжки в англійській мові про життя та мартирологію українського народу під радянським режимом. Туди мають увійти матеріяли про голод у 1932-33 роках, про масові вбивства та інші злочини і страхіття більшовицького режиму на Україні. Цею працею Український Народний Союз сплачує свій борг народові свого походження і батьківщині — Україні і виправдує свою почесну назву української заморської твердині.

● Арґентинська поліція попала на слід розгалуженої большевицької змови підчас демонстрації перед амбасадою Злучених Держав в Буенос Айрес. Уряд каже, що мала початися велика комуністична кампанія в Арґентині. — Проударемнення комуністичної змови звідомляє теж поліція середнє-американської республіки Коста Ріка. Там сконфісковано зброю.

● Італійський премієр де Ґаспері заповнив вже місця трьох міністрів і трьох державних підсекретарів, опорожнені внаслідок виступлення з урядової коаліції правих соціялістів та резиґнації їх міністрів.

АМЕРИКАНСЬКІ РЕСПУБЛІКИ ПІДПИСАЛИ „ВАШИНҐТОНСЬКУ ДЕКЛЯРАЦІЮ"

Вашингтон. — У суботу 7 квітня міністри закордонних справ 21 американських республік підписали низку резолюцій, які мають спільну заяву „Вашингтонської Декляраціі". Резолюції стверджують формально єдність американських країн в обличчі визиваючої загрози, яка, як загально ствержено, є більш небезпечною ніж була після нападу на Перл Гарбор. Резолюції представляють вислід двотижневих нарад і виявляють солідарність Західної півкулі з Об'єднаними Націями та їхньою боротьбою в Кореї.

Вони обіймають такі справи: 1. Підготову до оборони Американських Республік і підтримку діяння Об'єднаних Націй; 2. Між-Американське військове співділання; 3. посилення внутрішньої сили для „збереження й оборони демократії в Америці" від комунізму й інших підривних сил; 4. економічний розвиток. Кожна резолюція обіймає підподіло. Все те випрацьовано на нарадах комісій, а опісля ухвалено голосуванням на повнім засідніні міністрів і їх дорадників, які приїхали на зібрання Ради Організацій Американських Держав. Перший підпис під документом поклав Мексик, останній Злучені Держави.

ПОЛЬСЬКИЙ ІСТОРИК ПРО УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКІ ВІДНОСИНИ

(Закінчення зі стор. 1-шої).

му" — говорив проф. Галецький — ані українці ані поляки поза рідними землями не мають права нічого зрікатися чи не зрікатися. Цю справу вирішать оба народи, що тепер рам'я об рам'я боряться проти того самого відвічного ворога — Москви. Проф. Галецький признає помилки передвоєнної Польщі головно в тому, що не здобулася на ясну політику в українській справі і це тимбільше дораджує обом братнім народам шукати спільного шляху на майбутнє.

Після доповіді вив'язалася інтересна дискусія, в якій поодинокі дискутанти, головно ред. І. Кедрин, проф. М. Чубатий та д-р Т. Олесіюк видвигнули цілий ряд поодиноких історичних фактів та аналізували історичне тло українсько-польських стосунків з відповідними висновками. Виступ видатного польського історика проф. Галецького, на тему польсько-українських відносин, після минулотижневого виступу проф. Карповича на тему українсько-російських справ, це черговий великий вклад і велика заслуга УВАН в розвиток української політичної думки на глибокій, історично-науковій базі.

В НЮ ЙОРКУ ВШАНОВАНО ПАМ'ЯТЬ В. ВИННИЧЕНКА

Ню Йорк, 9. квітня. — Вчора ввечорі тут відбулася — в Стайвезант Гайскул влаштована окремим для тої цілі Комітетом Жалобна Академія пам'яті померлого недавно у Франції В. Винниченка, видатного українського письменника і громадського діяча. — З промовами і доповідями на Академії виступили: В. Чапленко, інж. К. Туркало, Л. Чикаленко, і проф. Григоріїв, з деклямаціями: Й. Гірняк і М. Галій, в мистецькій частині співали відомі солістки Євгенія Мозгова-Винниченко і Т. Терен.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Запорозька Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 15. квітня в У. Н. Домі, 4655 Мартин вул., в 1-ій год. пополудні. Обовязком кожного члена бути на зборах та заплатити вкладку. Не чекайте аж секретар зайде у Вашу хату та ще Вас не знайде. Відділ вже не буде грозити ні просити, але поступить згідно зі статутом. — Г. Ясінський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що наші збори відбудуться в неділю, 15. квітня, в год. 1. попол., в Укр. Амер. Осередку, 2965 Карпендер вул. Просимо членів приходити на збори і вирівнювати свої вкладки. — П. Андрушків.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 15. квітня, в год. 1:30 пополудні. Контр. комісія дасть звіт за минулих три місяці. Чи ви вже приєднали бодай одного нового члена до Союзу й до Товариства? — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. — Бр. св. Володимира, від. 173, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться у вівторок, 17. квітня, в парафіяльній галі під ч. 608 So. Heald St., в 7. год. ввечорі. Проситься членів бути присутними на тім мітінґу, щоб обговорити справу приєднування нових членів. Секретар є кожної суботи по 6-тій год. ввечорі в галі, де може вписувати нових членів. — С. Фіґун, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 15-го квітня, в год. 6. ввечорі, в У. Н. Домі, 183 Fleet St. Це обовязок кожного члена прийти і вирівняти свої вкладки. Будуть теж наради в справі пікніку. — І. Грабар, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Квартальні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 15. квітня о год. 2. пополудні. Присутність всіх членів пожадана, бо урядники здадуть квартальні звіти. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; М. Лісний, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів й членкиць, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. квітня, в год. 3:30 пополудні, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо маємо до вирішення нові справи для добра Братства. — В. Вутковський, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 14. квітня, в год. 7. ввечорі, в Укр. Прав. Галі, 675 Савт 19. вул. Просимо членів прийти на збори і заплатити свої вкладки на зборах. Одночасно подаємо до відома тим членам, що з якоїсь причини спізняються з плаченням вкладок по 2 і 3 місяці, щоб вони платили на час, бо інакше будуть суспендовані. Вкладки можна платити наперед на 3, 6 місяців, чи на рік. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас. Адреса секр.: А. Мудровський, 20 Wills Pl., Irvington, N. J.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Управа Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що сходини відбудуться в понеділок, 16. квітня, о год. 7:30 ввечорі, в Союзовім Домі при 843 N. Western Ave. Є важні справи до вирішення. Зогляду на це, просимо членів про чисельну участь. — Управа.

БРИСТОЛ, ПА. — Тов. Просвіта, від. 362, повідомляє членів, що місячні мітінги відбуваються регулярно в другу суботу кожного місяця у приміщенні Українського Клюбу в Бристолі, о 7-мій годині ввечорі. Виділ Товариства прохає усіх ленів регулярно брати участь у мітінгах і тим допомогти виділові в упорядкуванні діловодства Товариства. Рівночасно виділ Тов. прохає усіх членів, які залягають з вкладками, вирівняти усі належитості під час мітінгу у квітні ц. р. Члени, які до того речинця не вирівняють своїх вкладок, будуть суспендовані. — Н. Васюрка предс.; Я. Татомир, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Чергові збори У. Н. Дому, від. 316, відбудуться в четвер, 12. квітня, в Тов. Домі, 831 Джозеф Еве., в год. 8. ввечорі. Проситься усіх членів прибути на означений час. — І. Свереда, гол.; П. Ковтун, кас.; В. Гавриляк, фін. секр.; В. Іванців, рек. секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Укр. Січ, від. 421, матиме мітінґ 14. квітня в 8. год. ввечорі на укр. галі на Проспект вул. Проситься всіх членів приходити на збори. — За уряд: Т. Михнів, предс.; М. Шипінка, кас.; Ю. Береза, секр.

ТАРЗАН, ч. 2568. Тор, несвідомий, що на нього хтось чигає.

SINCE GRIDLEY HAD SLEPT OFTEN, HE KNEW MUCH TIME HAD PASSED SINCE HE HAD LOST JANA; YET HE STILL CLUNG TO THE HOPE OF FINDING HER.

SUDDENLY, THE ODOR OF SMOKE CAME TO HIS NOSTRILS, AND HE SAW A THIN WISP RISING FROM A CANYON JUST AHEAD.

GRIDLEY LOOKED DOWN INTO THE CANYON AND SAW A BRONZED WARRIOR ROASTING A FOWL OVER A FIRE. IT WAS THOAR, OF ZORAM.

SUDDENLY, GRIDLEY'S ATTENTION WAS ATTRACTED TO THE OPPOSITE RIM OF THE CANYON. THERE STOOD A GIANT, ARMORED DINOSAUR WATCHING THE MAN IN THE CANYON.

2568

Тому, що Ґрідлі спав часто, він знав, що багато часу минуло від коли він утратив Яну. Одначе він ще мав надію віднайти її.

Нагло до його ніздря прилетів запах диму і він побачив тонку смугу, що підносилася вгору з кеніону перед ним.

Ґрідлі поглянув наділ у пропасть і завважав, як якийсь обсмалений вовойник пік птясяче м'ясо над вогнем. Це був Тор з Зорами.

Несподівано увагу Ґрідлія прикувала на протилежнім березі кеніону якась потвора. Там стояв велетень, озброєний дінозавр, який звернув пильне око на людину в кеніоні.